

Naturskolan på pluggparadiset

Det finns ett behov av att tydliggöra naturskolans funktion på Pluggparadiset för kolleger, föräldrar och skolledning. Det är svårt att förstå naturskolans sätt att arbeta utan att förklara hur vi gör. Till sin karaktär är naturskolan ämnesöverskridande, upplevelsebaserad och tematisk. Iakttagelsen och det vardagsnära observationen är ofta vår utgångspunkt. Barnens färdigheter, av en allmän karaktär, tränas och barnen blir mer kompetenta och självförtroendet stärks. Hela kroppen och alla sinnen används. Barnen rör sig mycket och många olika inlärningsstilar kan användas. Det gör att många barn blir aktiva och involverade, deras sinnen öppnas och nyfikenheten stimuleras. Barnen upplever att det är roligt, att tiden går fort och att de duger.

Barnen går i fyra år på naturskolan. I förskoleklass och ettan går de en gång/vecka. När de sedan går i tvåan och trean går de varannan vecka. I förskoleklassen och ettan är det iakttagelsen och färdighetsträningen som är central, för att sedan i tvåan se samband och kunna se orsakssamband. I trean är det samhället, historia och människokroppen som blir det centrala.

Vi har här valt att först förklara hur åren med naturskolan ser ut för barnen. Därefter spaltar vi upp målen med utgångspunkt i Läroplanens mål för vad barnen ska ha uppnått i slutet av femman.

I förskoleklass och ettan går vi igenom

Maskarnas liv

Barnen lär sig om maskarna som nedbrytare och deras betydelse för oss människor och var i näringskedjan de befinner sig genom att följa en maskkompost. De får krypa i en "maskgång" och bara med känseln försöka skilja ätbart och inte ätbart för en mask. De får lyssna på sagan om "Nalle brun" som besökte maskarna. Utifrån sagan får de sedan rita maskböcker och göra sketcher. De får bygga en maskvärd med pepparkaksmaskar.

Olika sorters träd

Användningen av deras blad, knoppar, blommor, frukter och olika sorts virke. Barnen lär känna träden genom att leta på rätt på olika sorters träd med hjälp av färgade lappar. Med löv från olika träd leker vi Kims lek och Pip. Vi läser sagan om "Trädet som älskade pojken". Barnen får måla sitt favoritträd och klistrar in löv från sina träd och gör frottage av stammen. På vårvintern går vi en knoppispromenad och tittar på olika knoppar och barnen får rita av knoppar från olika träd och vi pratar om hur olika sorters träd används.

Olika sorters fåglar

Deras plats i näringskedjan och hur de klarar vintern, genom att leka fågellekar där barnen får vara fågelkännare. Entitor leken där barnen får tävla om vilken entita som överlever vintern bäst.

Allemansrätten

Få veta vad man får och vad man inte får göra i naturen. Vi plockar skräp, barnen får lära sig hur man får tända eld och barnen lär sig vad de får plocka i naturen.

Hitta vilse

För att barnen ska veta vad de ska göra om de går vilse t.ex. tränar de praktiskt på att markera sin plats, bygga vindskydd o.s.v.

Miljömedvetande

Genom att barnen får lära sig att vara rädda om växter och djur i skog och mark.

Vinterekologi

Vi gör egna iakttagelser och ställer frågor om hur olika djur och växter överlever vintern. Vi pratar om vad som är svårt med vintern för allt levande och vilka strategier det finns för att överleva. Vi gör olika djurbon, ser på en film, leker en spring saga där barnen ska springa varje gång deras djurfigur blir nämnd. De får leka "Ja och Nej leken", då det gäller att komma fram till fröken genom att svara rätt.

Skridskor

Alla barn får åka två gånger/år till Studenternas. Fin is ger bästa förutsättningarna för att lära sig åka skridskor. På isen leker vi lekar, spelar bandy och gör teknikbanor.

Rörelsebana/hinderbana

Olika banor i skogen är en utmaning för många då de måste balansera, krypa och klättra över stock och sten.

Tälja och göra små snickerier i naturmaterial

Barnen får spika, såga, tälja, måla och klistra och låta möjligheterna och fantasin flöda.

Skattjakt

Barnen får efter fotografier hitta i skogen var skatten är gömd.

Djuren och livet på bondgården

Om djuren och livet på bondgården, lär sig barnen om genom lekar, uppdrag, sånger och berättelser. Dessutom besöker vi Jälla. Hur vi får vår föda? Vart kommer den ifrån för djur och växter? Skillnaden på förr och nu. De får bland annat karda ull och höra berättelser från förr.

Hur barn hade det förr

Barnen lär genom lekar där vi använder oss av naturmaterial för att göra leksaker och till fantasilekar. Genom berättelser och genom att åka till Disagården uppleva miljön och leka gamla lekar från förr.

Mossor

Barnen följer marschaller in i skogen till Moss gumman som berättar en förtrollad moss-saga. Sedan får barnen gå ut på mossjakt och bygga en mossvärd och upptäcka mossornas olikheter.

Svampar

Om svampar lär sig barnen genom att sortera dem och se deras olikheter. Vi letar mycel och pratar om hur träd och svampar samarbetar. Vi delar in svamparna i olika grupper och pratar om giftig och ätliga svampar.

Elden

Eldens välsignelse och fara lär vi oss om, genom att göra experiment med hur olika material brinner, göra kolkritor och baka bröd och grilla korv. Barnen får se på hur man tändar och hur man släcker elden och vara med och plocka ved.

Snö

När det är snö lägger vi ner alla planer för att bara njuta och leka i snön. Vi tittar på spår i snön, bygger snöfigurer, åker madrass, spelar boule med isblock, leker snölekar och bygger med snöblock.

Matematik

Vi övar ord och begrepp samt väger och mäter. Vi löser olika matematiska uppdrag och laborativa konkreta övningar. Vi använder oss t.ex. av den "hemliga påsen", stationer, lekar, sifferjakt o.s.v.

Kretsloppet

Vi lär oss om vem som äter vem och hur allt bryts ner och blir till nytt liv. Detta lär sig eleverna genom att gå en kretsloppsbanan där barnen får ta olika saker i påsar som de sen bygger samman till en kretsloppsbrosch. En maskkompost gör vi när vi pratar om maskarna. Vi ser hur maskarna drar ner löv i gångarna och hur maskarnas avföring blir till jord.

Årstidsväxlingar

Vad de beror på får vi uppleva på bara skinnet. Barnen får också uppleva vindens betydelse för hur kallt det känns och hur varma de blir av att röra på sig. Vi pratar om hur jorden rör sig runt solen.

Julen

Julen firar vi på naturskolan genom att pyssla i naturmaterial och tova ull till troll. Vi dansar runt granen i skogen och sjunger traditionella julsånger vi tycker är viktiga att bevara. Tomten får barnen träffa runt elden då de bakar saffranspinnbröd och hör en julberättelse.

Frön

Vad de behöver för att gro och växa lär vi oss om genom olika experiment. Barnen får så och sköta om sin egen växt. Vi letar fröer i frukter, sorterar frukter, leker olika lekar, och barnen får en höra en avslappnings saga om ett frö. Vi ritar också frökataloger.

Småkrypen

Mångfald och betydelse för näringskedjan lär sig ettorna om under veckor i början på läsåret innan förskoleklassbarnen kommer med ut på naturskolan. Barnen får gå på småkrypsjakt göra terrarium och olika experiment. Vi leker "stadiumleken" där äggen jagar larverna och larverna jagar pupporna o.s.v. De får höra berättelsen om gräshoppan. Vi tittar på småkrypen med luppar och ritar av småkrypen.

I Tvåan går vi igenom

Myrorna

Här lär sig barnen om myror som samhällsbyggare, något som intresserar barn i den här åldern när de själva blir allt medvetnare om gruppen. Vi pratar om hur alla behövs och om hur alla myror är beroende av varandra. Vi gör olika myrexperiment då vi iakttar myrornas beteende. Barnen får höra om myrornas kommunikation och sociala liv. De får lyssna på sagan om myrorna. Därefter får de rita en myrstack och göra sketcher där de får föreställa olika sorters myror t.ex. byggmyra eller drottning o.s.v. De får titta i stereolupp och ingående studera myrans olika delar.

Vattnets kretslopp och egenskaper

Barnen lär sig om vattnet betydelse för allt liv på jorden. De får höra ett högtidligt tal om vattnets betydelse som avslutas med ett skålande för allt vattnet på jorden. Vi gör många vattenexperiment, och de får bygga snöskulpturer. De får höra sagan om "Droppen". Utifrån sagan ritar de och gör sketcher. De får leta vattenord och skriva vattendikter. Vi leker vattenstafett, de går vattentipspromenad och de svarar på ja och nej frågor.

Fåglar

Vi gör fågelmatare, lyssnar på fågelsång och går på en fågelpromenad med kikare.

Vinterns betydelse

Vi lär oss om vad vintern ställer för krav på allt levande, växter djur människor, genom att titta på spår i naturen och ser efter hur barr och löv skiljer sig åt. Dessutom väcker vi våren genom att ta in förna som vi låter bli varm så att alla små krypen vaknar. Vi låter också en knapp slå ut genom att tända en tändsticka under den. Vi leker tallriksleken där barnen löser olika uppdrag som har med årstidsväxlingarna att göra.

Fotosyntesen

Dess betydelse för allt grönt. Vi lär oss genom att iaktta hur alla växter söker sig mot solen. Läraren berättar om omvandlingen som sker i bladen. Barnen får leka "fotosyntesleken" där barnen får föreställa syre eller koldioxid och springa mellan djur och växter. Barnen får hitta så många gröna nyanser de kan i naturen och sen måla med bara gröna nyanser.

Linné

Linné lär vi känna som utforskaren som alltid förundrade sig och försökte ordna upp sina iakttagelser, genom att läraren berättar om hans liv och betydelse för Uppsala. Barnen får med lupp studera en hundralapp. Vi letar efter gemensamma egenskaper genom att leka vilken ska bort av fyra växter eller djur.

Biotoper

Olika betingelser för djur och växter i skilda naturtyper i Uppland lär vi oss om genom att bli guidade på Biotopia. Där får vi se djur och växter i olika miljöer. Barnen får också en instinktiv känsla för vad som lever var genom att vistas i olika naturmiljöer.

Vårnickerier

Barnen får prova på att göra träpärlor, drömfångare, plockepinn och att tälja leksaker i bark. Detta för att de ska få förslag till sommarlovet och för att ge en ide' om hur barn gjorde förr i tiden.

I trean går vi igenom

Naturvetenskapligt arbetssätt där barnen får göra experiment. De får gissa vad de tror ska hända vid experimentet och sedan se vad resultatet blir och dra slutsatser från resultatet.

Naturskolan i trean är i tätt samarbete med klasslärarna, så de blir olika år från år vad vi gör. Det nedan ska betraktas som ett axplock av sådant treorna gjort tidigare år.

Människans villkor i andra tider

Genom att leka stenålders liv får de bland annat tända eld själva utan tändstickor. De får lära sig om brons genom att gjuta med tenn. De får tänka sig in i olika stenåldersdilemman. Vi bygger en modell av hur vikingarna föreställde sig världen. Vi vandrar runt i Storvreta och tittar efter fornlämningar.

Jordens historia

Jordens historia lär vi oss om, genom att åka till evolutionsmuseet där vi får gå längs ett utrullat band som föreställer hela jordens historia och få höra om hur livet uppstod och titta på dinosaurier.

Kartläsning

Kartläsning lär vi oss genom att barnen får lösa olika uppgifter genom att använda kartan. Barnen får också träna sig på att genomföra och beräkna avstånd och vi övar vädersträcken med hjälp av kompasser.

Storvreta

Storvreta lär barnen känna genom att ta reda på hur sophanteringen går till, var vi får dricksvatten ifrån, vart avloppsvattnet tar vägen, varifrån energin kommer och brandkårens funktion. Detta gör vi genom att besöka återvinningscentralen där de blir visad hur och varför de ska sortera soppor och själva får prova att sortera. De tittar också på en film om återvinning. Barnen får titta genom fönstren på bassängerna i reningsverket. De tittar på en DVD om reningsverket i Uppsala. De får också prova på att rena vatten som de först smutsar ner med sådant som vi håller i avloppet var dag och de återkopplar till vad de lärt om vattnets kretslopp i tvåan. De får göra reklamskyltar om sopsortering till skolan.

Människokroppen

Vi följer en matbits väg genom kroppen på ett mycket konkret sätt där barnen får slita sönder och knåda en brödbit för att sen suga upp näringen. Barnen får rita sina kroppar på ett papper på golvet för att sen kunna sätta ut organen. Vi gör olika sinnesövningar genom att barnen testar sina sinnen.

Teknik

Barnen får göra el-experiment och vi gör papper.